

Закон за устройство на Черноморското крайбрежие

На 1 януари 2008 г. влезе в сила Законът за устройство на Черноморското крайбрежие. С него за пръв път се въвежда самостоятелна законова уредба за чувствителната зона на границата между морето и брега.

Черноморското крайбрежие, по смисъла на закона, обхваща акваторията на Черно море с широчина 200 м, островите във вътрешните морски води и териториалното море, както и сухоземна част. В нея се включват крайбрежната плажна ивица, пясъчните дюни и част от територията, попадаща в ивица с широчина 100 м от границите на морския бряг или на морските плажове, както и териториите, отстоящи на 2 км от границата на стометровата ивица, с изключение на урбанизираните територии и населените места.

Основните цели на закона са:

1. създаване на условия за опазване, устойчиво интегрирано развитие и устройство на Черноморското крайбрежие;
2. осигуряване на свободен обществен достъп до морския бряг;
3. опазване, съхраняване и разумно използване на природните ресурси;
4. предотвратяване и намаляване на замърсяването на Черноморското крайбрежие;
5. защита на морския бряг от ерозия, абразия и свлачищни процеси;
6. възстановяване и опазване на естествения ландшафт и културно-историческото наследство.

С цел защита на обществения интерес са предвидени известни ограничения по отношения на правния статут на крайбрежната ивица. Крайбрежната плажна ивица е изключителна държавна собственост, положение залегнало още в конституцията на страната. Обекти на публична държавна собственост без право на промяна са:

- ▶ морските плажове;
- ▶ брегоукрепителните и брегозащитните системи и съоръжения за предпазване от вредното въздействие на водите, изградени в имоти – държавна собственост, извън границите на населените места;
- ▶ прилежащите на морето крайбрежни езера, лагуни, лимани и влажни зони; пясъчните дюни;
- ▶ островите, включително и изградените от човешка дейност

Обекти на публична общинска собственост без право на промяна представляват брегоукрепителните и брегозащитните системи и съоръжения за предпазване от вредното въздействие на водите, различни от обектите на публична държавна собственост.

Законът гарантира свободен и безплатен обществен достъп до морския бряг и морските плажове, както и свободно ползване на обектите публична държавна и общинска собственост. Върху дейностите извършвани на крайбрежието се разпростира и принципа за достъп до обществена информация за осигуряване на прозрачност при изработването на планове и използването на този ограничен обществен ресурс.

Морските плажове с прилежащата им акватория могат да се поддържат и управляват чрез предоставяне на концесия за срок до 10 години. Концесионерът осигурява дейности по поддържане на плажа и свободен безплатен достъп на морския плаж и поставя указателни табели със схеми на отделните зони и условията на концесията. Плажовете, които не са предоставени на концесия, се предоставят за управление на съответните общини.

Законът въвежда две зони за териториалноустройствена защита. В тях са в сила редица ограничения за дейности, които могат да нарушат естествените функции на крайбрежието. Влиза в сила и сезонна строителна забрана от 15 май до 1 октомври в курортните зони.

Зона „А“ – обхваща частта на акваторията на Черно море с широчина 200 м, крайбрежната плажна ивица, пясъчните дюни и част от територията, попадаща в ивица с широчина 100 м, измерена по хоризонтала от границите на морския бряг или на морските плажове.

Зона „Б“ – обхваща териториите, попадащи в ивицата с широчина 2 км от границата на зона „А“, с изключение на урбанизираните територии на населените места, определени към датата на влизане в сила на закона. навътре във водата и сушата.

В зона „А“ са забранени строителството и поставянето на преместваеми съоръжения на пясъчните дюни, строителството на плътни огради и заграждения, ограничаващи свободния достъп до обектите на публична държавна собственост, както и редица дейности и производства, свързани с отпадъчни води, отпадъци и замърсяващи вещества.

В зона „Б“ също важи забраната за редица дейности и производства, свързани с отпадъчни води, отпадъци и замърсяващи вещества. Строителството на нови и

разширяването на стари населени места, курорти, туристически обекти, вилни зони, инфраструктурни обекти и др. също е ограничено откъм вид, плътност, интензивност, минимална озеленена площ и характер на застрояването.

За регулиране устройство на крайбрежието е необходимо да се разработи рамка за планиране, която включва следните елементи:

- ▶ специализирана устройствена схема за територията на Черноморското крайбрежие;
- ▶ общи устройствени планове за територията на общините;
- ▶ подробни устройствени планове на общините за съществуващите урбанизирани територии и за нови урбанизирани територии, включващи територии от зони „А“ и „Б“;
- ▶ специализирани планове за земеделските земи, горите и земите от горския фонд и защитените територии и зони и др.

Черноморско крайбрежие има сухоземна и акваториална част и обхваща частта от територията на страната, попадаща в обхвата на охранителните зони „А“ и „Б“ и островите във вътрешните морски води и териториалното море, както и акваторията на Черно море, с широчина 200 м, измерена от линията на най-големия отлив.

Крайбрежна плажна ивица – обособена територия, съставена от отделни морски плажове, представляваща част от морския бряг към прилежащата му акватория.

Морски плаж – обособена територия, представляваща част от крайбрежната плажна ивица, покрита с пясък, чакъл и други седиментни или скални образувания в резултат на естествени или изкуствено предизвикани процеси на взаимодействие на морето със сушата.

Морски бряг е тясна ивица от земната повърхност на контакта и взаимодействието между сушата и морето. Състои се от подводна и надводна част и се характеризира с разнообразен напречен профил, развит непосредствено от бреговата линия, навътре във водата и сушата.

